

Naše značka: 211010-001

V Praze dne 1. března 2012

Ministerstvo spravedlnosti

Vyšehradská 16, Praha 2

K rukám ministra

Váženého pana

JUDr. Jiřího Pospíšila

Odsouzený : David Hons, roz. Brudňák, nar. ●.●.1974 v ●●●●●●, bytem ●●●●● ●●●●●●●● ●●● ●●●●● t.č. ve výkonu trestu odnětím svobody na adrese Vazební věznice Praha-Pankrác, Soudní 988/1, 140 57 Praha 4;

Obhájce : Mgr. Michal Pokorný, advokát Společné advokátní kanceláře Korbař, Pokorný a spol., Lublaňská 507/8, 120 00 Praha 2

Podnět ke stížnosti pro porušení zákona

I.

1. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 sp. zn. 24 T 27/2008, z 21.5.2008 byl odsouzený David Hons, roz. Brudňák, shledán vinným spácháním skutku, že v přesně nezjištěné době v průběhu dne 9.4.2007 na různých místech v Praze, v ulicích Národní, Křížovnická, Palachovo náměstí, Na Klárově, Letenské náměstí, Strossmayerově náměstí, Plzeňská, Sokolovská, Prosecká, Nárožní, Klimentská, Na Poříčí a Křížíkova zaměnil u světelných signalizačních zařízení pro chodce celkem 48 čelních vík se stínítky, která nahradil víky s nestandardizovanými a neschválenými symboly pro signál „stůj“ a „volno“, čímž poškozenému Magistrátu hl. m. Prahy, který musel uvedené semaforey uvést do stavu odpovídajícího předpisům způsobil škodu v celkové výši 82.242,- Kč, přičemž při neodborné manipulaci hrozilo vyřazení světelných signalizačních zařízení z provozu. V tomto jednání byl shledán trestný čin poškozování cizí věci dle § 257 odst. 1 podle tehdy platného trestního zákona, byl mu uložen peněžitý trest ve výměře 60. 000,-Kč a pro případ, že by peněžitý trest nebyl ve stanovené lhůtě vykonán byl stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání jednoho měsíce. Současně bylo rozhodnuto o uplatněném nároku na náhradu škody.
2. Rozsudek nabyl právní moci 28.10.2009.
3. Usnesením Obvodního soudu pro Prahu 7 sp. zn. 24 T 27/2008, z 6.12.2011 bylo ohledně odsouzeného rozhodnuto o nařízení náhradního trestu odnětí svobody v trvání 1 měsíce,

ze shora uvedeného rozsudku, a pro výkon trestu byl odsouzený zařazen do věznice s dozorem.

4. O stížnosti proti posledně zmíněnému usnesení rozhodl usnesením z 19. 1. 2012, sp. zn. 44 To 34/2012 Městský soud v Praze tak, že stížnost zamítl.
5. Dne 24. 2. 2012 odsouzený David Hons, k výzvě soudu I. stupně, nastoupil do výkonu trestu do věznice v Praze 4 – Pankrác.
6. Činím podnět k uplatnění práva založeného § 266 odst. 1 TrŘ pro Ministra spravedlnosti Vlády ČR, podat stížnost pro porušení zákona, proti shora označenému rozsudku, a podnět odůvodňuji

t a k t o :

II.

1. Nalézací soud, v rámci hodnocení přítomnosti materiálního znaku trestného činu, nezohlednil a nehodnotil m.j. skutečnost, že projednávaný skutek byl projevem svobody umělecké tvorby, ač tak učinit měl a proto dospěl k nesprávným závěrům a vyneseným rozsudkem porušil zákon v neprospěch obžalovaného.
2. Odsouzený označuje své jednání za „umělecký čin“, tedy jinými slovy za projev umělecké tvorby, tj. umění (ve „slovníkovém“ pojmenování o prvek z kategorie „krásných umění“).
3. Slovo umění pochází od slova umět, tedy od označení činnosti, kterou neovládá každý, kterou je třeba být schopen ovládat - naučit se nebo získat jinak-například vrozeným nadáním - a od řemesla se liší tvůrčím přístupem. Každý „umělecký čin“ tedy logicky musí být výsledkem jedinečné tvůrčí činnosti původce (autora). Z tohoto hlediska byl skutek, pro který byl pan David Hons odsouzen, skutečně „činem uměleckým“ a jako čin umělecký je projevem jedné ze základních svobod – svobody umělecké tvorby.
4. Pro takový závěr hovoří mimo jiné
 - a. způsob, jakým pan David Hons čin vysvětloval,
 - b. zcela zřejmá absence úmyslu kohokoliv poškodit (nebyl ani shledán vinným pro poškození semaforů coby obecně prospěšného zařízení), a
 - c. rozsah skutku (ve vztahu k celkovému počtu semaforů v hlavním městě Praze se jednalo o zanedbatelný zlomek).
5. Současně je třeba poukázat na **nejvýznamnější argument, pro chápání skutku pana Davida Honsa coby uměleckého díla**: způsob, jakým je jeho skutek přijímán veřejností. Skutek byl mezinárodně oceněn a tuzemská veřejnost vnímá fakt jeho odsouzení, které dostalo projev v přeměně trestu peněžitého v nepodmíněný trest odnětí svobody, jako nespravedlivý. Tento stav byl vyjádřen peticemi sledujícími podporu odsouzeného a překvapivě zcela spontánní akcí, o které informovala media – začerňování hlaviček chodeckých piktogramů na semaforech pro chodce.
6. Přítomný stav veřejné podpory, v tuzemsku, pokud je mi známo, doposud se nevyskytujícímu, vypovídá o **propastně rozdílném hodnocení** přiměřenosti a spravedlnosti soudního postihu soudem na straně jedné a veřejným míněním na straně druhé. Tento rozdíl je, dle mého názoru, důsledkem nesprávného postupu soudu I. stupně při hodnocení stupně společenské nebezpečnosti činu (za použití tehdy platného trestního zákona), neboť projednávaný skutek nedosáhl zákonem požadovaného stupně.
7. Pan David Hons byl odsouzen za trestný čin poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 z.č. 140/1961 Sb. ve znění platném do 31.12.2009 (dále jen „tehdejšího trestního zákona“).

Předmětné ustanovení stíhalo pachatele který zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou cizí věc a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, s tím, že bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

8. Podle § 3 odst. 1 tehdejšího trestního zákona byl trestným činem pro společnost nebezpečný čin (materiální znak), jehož znaky jsou uvedeny v tomto zákoně (formální znak).
9. Podle § 3 odst. 2 tehdejšího trestního zákona čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je nepatrný, není trestným činem, i když jinak vykazuje znaky trestného činu.
10. Podle § 3 odst. 4 tehdejšího trestního zákona byl stupeň nebezpečnosti činu pro společnost určován zejména
 - a. významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen,
 - b. způsobem provedení činu a jeho následky,
 - c. okolnostmi, za kterých byl čin spáchán,
 - d. osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou.
11. Všechny tyto skutečnosti měly být tedy při zkoumání, zda je projednávaný skutek trestným činem, hodnoceny.
12. **K významu chráněného zájmu, který byl činem dotčen:** skutkem došlo nepochybně k nedovolenému zásahu do majetkové sféry jiného, ovšem samotný fakt, že jednání směřovalo proti dopravním zařízením, kterých je v Praze značné množství, přičemž útok směřoval pouze proti 48 signalizačním plochám a informační schopnost předmětných semaforů nebyla fakticky změněna, stupeň společenské nebezpečnosti činu významně snižuje.
13. **Ke způsobu provedení činu a jeho následkům:** pan David Hons skutek uskutečnil veřejně a tak, že bylo okamžitě zřejmé, jaké jednání skutečně koná. Stran následků lze jen opakovat, že signalizační schopnost předmětných semaforů nebyla změněna a čin se setkal s kladnou odezvou v umělecké i laické veřejnosti. Ani jedna z těchto charakteristik nezvyšuje společenskou nebezpečnost jeho jednání, spíše naopak. Pokud se pak jedná o rozsah škody – nelze se nezmínit, že vyčíslení, které bylo předloženo poškozeným (částka přes 80.000,- Kč) nebyla fakticky soudem přezkoumána, ač bylo tvrzeno, že cena jednoho nosiče piktogramu - sklíčka o velikosti talířku - měla činit cca 1000,- Kč (a odsouzený si všechna svá sklíčka – 48 kusů - pořídil za cca 6.000,- Kč).
14. **K okolnostem, za kterých byl čin spáchán:** Čin je m.j. třeba hodnotit v souvislosti se stavem společnosti (situaci ve společnosti), kdy jsou obecně přijímány způsoby uměleckého projevu, dříve nemyslitelné. Mezi ně patří například umístění různých objektů na veřejná prostranství, často bez povolení úřadů, ale i zásahy do veřejných prostorů a na cizí majetky, jako bylo například natření tanku, dříve umístěného na nám. Kinských, růžovou barvou. Čin byl tedy zásahem do veřejného prostoru, který není v současné společnosti ojedinělým, zásahem nikoliv vandalským nebo ničivým, ale ve formě uměleckého projevu, hravého a neurážlivého, kdy navíc odsouzeným použité ztvárnění panáček respektovalo kodex tvorby původních piktogramů, byť je stylizovalo do jiných poloh. V těchto souvislostech nelze než konstatovat, že žádná skutečnost, která by vyšla v řízení najevo nezvyšovala stupeň společenské nebezpečnosti činu a konkrétní okolnosti takto zjištěné ji snižovaly.

15. **K osobě pachatele, míře jeho zavinění a pohnutce:** odsouzený byl v době projednávání skutku osobou bezúhonnou, v okolnostech míry zavinění žádná skutečnost, která by vyšla v řízení najevo nezvyšovala stupeň společenské nebezpečnosti činu. Stran pohnutky je třeba přijmout za fakt, že odsouzený pan David Hons skutkem realizoval právo svobodné umělecké tvorby, které je mu zaručeno ústavou. Učinil tak v rozsahu (48 signalizačních světel), zlomku celkového počtu semaforů ve městě, způsobem, který respektoval logický požadavek na informační způsobilost semaforů a způsobem, který byl snadno odčinitelný (sám odsouzený, aniž by byl nadán odbornými znalostmi nebo vzdělání v oblasti dopravních zařízení, za pomoci skládacího žebříku a jednoduchého náradí nahradil původní skla zhotovenými). Cílem jednání pak nebylo poškození cizí věci, ale „sui generis“ vylepšení fádnic přístrojů, které jsou nedílnou součástí našeho života ve stupni, že ani nevnímáme jejich existenci, slovy odsouzeného „osvobození“ signalizačních panáčků.

III.

1. Všechny shora popsané skutečnosti ve svém souhrnu, zejména pak poslední, významně snižují společenskou nebezpečnost projednávaného skutku na úroveň nepatrnou, ne-li nižší, což vede k jedinému možnému závěru: projednávaný skutek nebyl trestným činem.
2. Tento závěr se stává zřejmějším pokud porovnáme typový stupeň společenské nebezpečnosti skutků posuzovaných jako trestný čin podle § 257 odst. 1 tehdejšího trestního zákona. Ty ve své většině spočívaly v jednání poškozujícím cizí věc zničením nebo znemožňujícím její činnost nebo obvyklé použití. Srovnáním s atributy skutku, pro který byl pan David Hons odsouzen, nemůžeme než dospět opětovně k závěru, že stupeň společenské nebezpečnosti projednávaného skutku byl nepatrný, ne-li nižší.
3. Soud se s těmito skutečnostmi nevypořádal, ač měl, a m.j. konstatoval, že se nechce zabývat konfliktem umění ve veřejném prostoru se společností. Tím soud I. stupně zatížil řízení významnou vadou, kdy nehodnotil stupeň společenské nebezpečnosti projednávaného skutku ze všech zákonných hledisek a fakticky tak potrestal odsouzeného za využití práva na svobodnou uměleckou tvorbu.

IV.

Vážený pane ministře,

na základě shora popsaných skutečností mám zato, že shora označeným rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7, byl porušen zákon v neprospěch odsouzeného Davida Honse, roz. Brudňáka a proto činím podnět k tomu, abyste

- a) využil svého práva podle § 266 odst. 1 TrŘ a proti předmětnému rozsudku podal u Nejvyššího soudu stížnost pro porušení zákona, a
- b) současně Nejvyššímu soudu navrhl, aby přerušil výkon trestu odsouzeného Davida Honse.

V dokonalé úctě

Mgr. Michal Pokorný
Za odsouzeného
Davida Honse